

Af Adelen.

Kriminalfortælling

af
Friederich Friederich.

(Oversat fra Tysk.)

(Fortset.)

„Jeg kommer dog ikke til at miste Arven?“ spurgte Platen.

„Jeg haaber, det vil være muligt at redde den,“ svarede Lagen.

Disse Ord lod lidet beroligende. Platen skulde, hvad der foregik i ham. Hans hele fremtidige Livsstillning ahang af dette ene Spørgsmaal. Han begav sig til Vognen, som Steffen havde ladet følge efter, og som holdt ved Udkanten af Skoven. Palm og Cronach traadte hen til ham for at bevidne ham sin Deltagelse; selv Windhoff gjorde det samme. Kun Baronen blev staaende i en ubetydelig Afstand, lænet til et Træ og blæste Røgen af sin Cigar ud i Luften.

„Kom,“ sagde han til Windhoff. „Jeg har vistnok skudt daarligh; det vil dog være godt, om vi drikker et Glas Champagne til Forfriskning.“

„Jeg betænker mig,“ svarede Windhoff kort, da han ikke længere kunde tilbageholde sin Harm over Baronens Opførelse.

„De vil ikke?“ udbrød Selbly. „Det er mig ufatteligt. Hvorfor ikke?“

„De forglemmer, at Platen er min Kone,“ er.

„Ah saaledes! Jeg troede, at De havde været min Sekundant.“

„Jeg har oplyst min Forpligtelse og tør nu vel anse samme som færdig,“ svarede Windhoff.

Baronen saa sig paa ham et Sekund; derpaa bukkede han tavs, vendte ham saa ryggen og gik dybere ind i Skoven.

Ved Uforsigtighed fra Baronens egen Side, idet han under Champagneren i Bartens Nærvarelse havde fortraadt mere om sit Væddemaal, end det havde været hans Hensigt, var det ikke forblevet nogen Hemmelighed, at han kun havde forlovet sig med Elsa paa Grund af et Væddemaal. Man talte derom i Byen, og i Almindelighed sædte man den strengeste Dom over Baronens Udsæd.

Kun til Professorens stille Hus var ikke Nyttet naaet, fordi endnu ingen havde haat Mod til at meddele Werther, hvad der var sket.

Den lærde var overmaade glad over sin smukke Nieces Lykke; thi han fandt en Gælle af Tilfredsstillelse deri, at hun i hans Hus havde forlovet sig med en Baron. Han havde talt til alle sine bekendte derom og slet ikke holdt sin Glæde hemmelig. Hvilsten glimrende Fremtid forestod der ikke Elsa som Baronessens v. Selbly? Han havde allerede i Aanden udmalede sig, hvorledes han vilde bære sit Hoved højt, hvis han en Gang besøgte hende, naar hun boede paa det Gods, Baronen skulde arve efter sin Onkel, da han var dennes nærmeste Arving. Han saa Selbly gerne hos sig og var fuldstændig overbevist om, at Elsa vilde blive lykkelig ved ham. Hvor sjælden interesserede ikke Baronens sig for hans Videnst, hvor elskovardig sluttede han sig ikke til hans Meninger!

„Se,“ sagde han til sin Hustru, „Baronen stræber virkelig efter at lære og lade sig belære. Jeg har sjældent fundet en Mand, der hører paa mig med saadan Opmærksomhed som han. Han er en aaben og ærlig Karakter; thi han har tilføjet for mig, at han selv ikke besidder nogen Formue. Det Gods, som en Gang tilhørte hans Fader, blev allerede af denne saaledes bekvæmt med Gjæld og er for længe siden solgt, saa at der ikke er blevet noget tilovers for ham. Men han vil arve sin Onkel, der allerede i flere Aar har understøttet ham. Hvor forunderligt, at et Ulykkestilfælde, som i Begyndelsen skaffede os mange Sorger, kan vende sig til Lykke! Var Elsa ikke faldet i Vandet, havde Baronens ikke faaet Kjærlighed til at frelse hendes Liv, saa vilde han sandsynligvis aldrig have lært hende at kjende.“

Elsa syntes at være bleven en ganske anden Person i de saa Dage, hun havde været forlovet med Selbly. Hun elskede ham med hele den første Kjærligheds Underlighed og Lidenskab. Det Ideal af en Mand, som hun havde dannet sig, troede hun legemliggjort i ham. Med hvilken manbig Ro var han ikke fra Begyndelsen af traadt hende imod! Dette havde straks indtaget hendes Hjerter.

Ofte forekom det hende som en Drøm, at denne Mand tilhørte hende, at han elskede hende, at hun en Gang skulde bære hans Navn og dele hans Formue med ham. Fremtiden var saa skjøn, at de Villeber hun udmalede sig af den, blandede og berusede hende. Den Tanke, at hun igjen kunde miste denne Mand, havde noget uforgjævelig tværende for hende; thi hellere vilde hun have givet sit eget Liv hen.

Naar Selbly traadte ind i hendes Onkels Hus, sløj hun ham i Møde, og naar han smilende omfavne hende, eller naar hun sad ved Siden af ham og holdt hans Haand i sin, da sølte hun en Lykke, som hun tidligere havde holdt for umulig.

Midt under denne Lykkes Rus fik Professorens et Brev, som han først holdt for en Spøg, men som der efter blev Blodet bort fra det gennemfurede Ansigt. Brevet løb saaledes:

„Være Hr. Professor!

Jeg holder det for min Pligt at meddele Dem, at der drives et Kjaltringspil med Deres Nieces Hjerter. Hr. Baron v. Selbly har kun forlovet sig med Deres Niece som

en Folge af et Væddemaal og erklæret, at han igjen vil have Forlovet sin under et eller andet Naakud, da han aldrig kan agte en borgerlig Pige.

Siegfried Alten.“

Werther kjendte Forfatteren af disse Linjer; det var en hæderlig Mand, der umulig kunde drive en saadan Spøg med ham. Han vilde ikke hen til ham for at erfare noget nærmere; thi endnu bestandig kunde han ikke tro det. Selbly havde været saa rolig og elskovardig, han syntes at være saa lykkelig, fordi han havde vundet Elsas Hjerter, og han skulde kun have leget med hende?

Han fattede en anden Beslutning. Selv vilde han spørge Selbly, vide ham Brevet og høre Svaret fra hans egen Mund.

Hurtig satte han Hatten paa for at forlade Huset. I Haven traadte Elsa ham i Møde, hun saa saa runter og lykkelig ud; thi endnu anede hun jo intet.

„Hvor skal du hen, Onkel?“ spurgte hun.

Professoren vilde helst have undveget hende, men blev hindret deraf.

„Til Byen — jeg har Forretninger der,“ svarede han.

„Du er oplyst — hvad fejler dig,“ vedblev Elsa ængstelig.

„Intet — intet, Barn. Jeg vil snart vende tilbage — haaber jeg.“

„Selbly har lovet at komme i Dag; hvis du møder ham, saa sig, at jeg allerede venter ham,“ sagde den lykkelige Pige.

Disse Ord skar den ensfoldige lærde dybt i Hjerter. Hun glædede sig over, at han vilde komme, hun ventede ham, og dog skulde han ikke betragte Huset igjen, hvis Brevet indeholdt Sandhed.

Han skyndte sig bort for at slippe at svare. Med Blifket rettet ligefrem skred han over Gaden. Maatte ikke enhver se paa ham, at der blev drevet et Kjaltringspil med hans Nieces Hjerter? Han havde vogtet hende og vaaget over hende, havde for hendes Skyld levet saa tilbagerullende som muligt, og dog skulde der i hans Hus være bleven drevet et saadant Spil med hende!

Det var vanskeligt at rive ham ud af den trange Kred, hans Videnst skængsede ham i; hans Tanker vendte stedse tilbage til den; nu tænkte han dog ikke derpaa. Elsas Fader var død, og hendes Broder opholdt sig i Italien; han maatte hævne hendes krænkede Ære, og han vilde gjøre det. Havde han ikke ogsaa selv en Gang taget, medens han opholdt sig ved Universitetet? Vistnok havde hans Haand i mange Aar kun fort Vænen, hans Arm var bleven svag, det tænkte han ikke paa. Det bruste op i hans gamle Bryjt; ligesom en forlangt udflettet Grindring løb i hans Indre Ordene: Kvindekjærlighed og Kvindeære; som Yngling vilde han have sat sit Liv ind deraf, og han sølte sig atter ung, omendstjont hans Jødder allerede vakkede, og hans Hænder skjælede. Hvad der en Gang højt og fuldt havde runget i Ynglingens Bryjt, det tonede endnu jagte i ham.

Han traf ikke Baronens i hans Bolig; han vilde søge ham op og ikke hvide, for han havde fundet ham — det vilde dog have været en forgyldes Anstrængelse. Langsomt vendte han hjem, han frygtede næsten for igjen at træde ind i sit Hus og møde Elsa.

Bojet under den angstelige Byrde, der hvilede paa ham, vilde han skynde sig gennem Haven. Atter traadte Elsa i Møde ved Baronens Arm.

„God Dag, Hr. Professor!“ raabte Selbly, ladende som intet.

Werther for næsten forskrækket sammen; derpaa rettede han sin bøjede Stillelse i Vejret, saa den næsten blev prunt og stiv; det var, som om endnu en Gang en Draabe Angvømsblod faldt igjennem ham. Indeholdt Brevet Sandhed — da — da var Baronens den største Skurk, han nogen Sinds havde lært at kjende. Han gjengjaldte ikke Baronens Hilsen; det var ham umuligt at forstille sig.

„Stjænk mig nogle Djeblitte,“ sagde han med bevæende Stemme.

„Ah, med Fornøjelse, Hr. Professor,“ svarede Selbly fremdeles med uforgjævelig Mine og traadte hen til ham.

„Var saa god at læse dette Brev,“ vedblev Werther, i det han med skjælvende Haand tog Brevet op af Lommen.

„Her — her!“

Et forlegent Smil gled hen over Baronens Ansigt, da hans Dine gjennemfor Linjerne.

„Svar mig,“ trængte Professorens ind paa ham.

Hans Læber formaadede næppe at frembringe Ordene.

„Jeg beder, ikke nu — ikke her,“ indvandt Selbly.

„Dog — jo, her i Elsas Nærvarelse! Jeg vil deg se, om De har det Med at nægte.“

Selbly rettede Hovedet stolt op. Det var et pinligt Djeblit; men han havde ved lignende Anledninger lært ligesom at ryste det ubehagelige fra sig ved at paatage sig et hovmodigt, stolt Væsen.

„Alexander, hvad er her sket?“ raabte Elsa ængstelig.

Selbly hørte ikke paa disse Ord.

„Nægte?“ gjentog han stolt. „Jeg plejer aldrig at nægte hvad jeg har gjort.“

„Brevet indeholder altsaa Sandhed!“ raabte Werther.

„Vistelig! En Spøg opkommet i en lystig Time...“ svarede Selbly ikke uden Forlegenhed.

„En Spøg — en Kjaltringstreg!“ raabte den opirrede Professor.

„Hr. Professor, jeg vilde forlange Oprensning af Dem, hvis De ikke var en borgerlig,“ fortsatte Baronens.

„Jeg forlanger Oprensning,“ vedblev Werther heftig.

„Endnu er min Arm stærk nok til at hævne min Nieces Ære!“

„Almægtige Gud! Onkel, hvad er her hænt?“ raabte Elsa. „Alexander, tal du!“

„Naar ikke den uærdige ved Navn,“ afbrød Professorens hende. „Han har kun leget med dig; paa Grund af et Væddemaal har han forlovet sig med dig; han elsker dig ikke; det har aldrig været hans Hensigt at agte dig, — fordi du kun er en borgerlig Pige.“

Elsas Ansigtstræk fik et stirrende Udtryk, enhver Draabe Blod syntes at være veget deraf; sit Blif rettede hun

stiot paa Selbly, der til Trods for sit Hovmod ikke formaadede at holde det ud.

„Svar mig!“ sagde hun.

Baronen sølte for første Gang i sit Liv den krænkede Ulfghds Magt. Det var ham ikke muligt at svare paa sin frivole Maade og slaa det hele bort i Latter.

„Ulfgh,“ sagde han forlegent stammende, „jeg havde ikke overvejet denne Spøg — Omstændighederne tvinger mig — jeg kan ikke...“

Elsa for sammen, hun pressede Hænderne mod sit Hjerter og truede med at synke om. Selbly sprang til for at tage hende op; hun havde imidlertid gjenfundet sin Kraft, rejste sig op og med et Blif stolt af foragtede ilede hun bort.

„Elsa, jeg vil hævne dig paa Skygelen! En Stot — en Stot!“ raabte Professorens, som ikke længere formaadede at holde sin Brede tilbage. Han saa sig spejvende om efter en Stot eller et Vaaben uden at tænke paa, at Baronens var ham ti Gange overlegen i Styrke; han sølte kun den Formåbelse, som var tilføjet den Kvinde Ære, som han vilde hævne.

Baronen var ilet ud af Haven, og han tilstod for sig selv, at det var det klogeste, han kunde have gjort. Han var forbitret paa Professorens, paa den, der havde skrevet Brevet til ham; han troede, at Platen, Windhoff, Palm eller Cronach havde fortraadt Væddemalet, og fra hans Læber løb Ordet „æreløs“.

At han selv havde handlet æreløst, der paa tænkte han slet ikke.

Elsa var kun naaet hen til en Alle — der var hun sunket sammen paa Benken. Professorens, der ledte efter hende, fandt hende siddende der ubevægelig med Hænderne for Ansigtet. Han vidste, hvor inderlig hun havde elsket Baronens — var hun i Stand til at bære denne Trøstshed?

Han traadte hen til hende og lagde Haanden paa hendes Skulder.

„Vær rolig,“ sagde han med blød, bedende Stemme.

„Dit Hjerter vil glemme, at det har elsket ham.“

Elsa lod Hænderne langsomt synke, hendes Dine stirrede stiot uden Taarer, som hun ikke havde kunnet finde.

„Glemme, at jeg har elsket ham!“ gjentog hun langsomt, som om Ordene var trængt ind i hendes Ore fra det fjerne. „Nej, jeg vil ikke glemme det!“ raabte hun der paa lidenskabelig. „Jeg elsker ham ikke mere — jeg haader ham! Han har drevet et frækt Spil med mit Hjerter, og hver Time, hvert Minut — altid vil jeg mindes det! Jeg vil redde og hævne min Ære! Hvorfor er jeg ikke en Mand, som kan træde op imod ham! Skal han udfraet træde min Ære ned! Jeg kan ikke udholde denne Skændsel — o, hvorfor har han handlet saa grusomt mod mig — mig!“

Halvt ælmetigt-sant hun tilbage.

„Elsa! Værn — Værn!“ raabte den gamle lærde forskrækket. Han vilde hjælpe hende og vidste ikke, hvad han skulde gjøre; han vilde kalde paa sin Hustru og vovede ikke at lade den halvt bevidsløse Pige alene.

„Jeg vil jo gjøre alt for dig,“ vedblev han i en bedende Tone. „Jeg vil opsaage ham og udfordre ham, jeg skal hævne dig! Elsa fat dig, hør mig!“

Hun laa der, sunken ned paa Benken med tilslukkede Dine, en bleg, skjøn Skabning. Hendes Bryjt aandede hurtigt og lydelig. Smerten syntes at ville sprænge det.

En unævnlig Angst greb Professorens, da han troede, hun vilde dø.

„Værn — Værn!“ raabte han og greb hendes Haand.

Forfækket for Elsa sammen og sprang op.

„Hør ikke for mig!“ raabte hun med et stiot Blif.

„Bort — bort — jeg elsker dig ikke mere, jeg haader dig! Almægtige Gud, jeg kan ikke udholde dette!“

Hun havde saadet Dine paa ham, som hendes Tanke havde bekvæmt sig med. Hun ilede hjem og indelukede sig i Kammeret.

Professorens fulgte hende og kaldte paa sin Hustru. Han bankede paa Elsas Dør uden at faa Svar — han raabte højt paa hendes Navn — derinde forblev alt stille.

„Hun har berøvet sig Livet!“ udbrød han og forsøgte med Magt at sprænge Døren; men hans Kraft ubrettede intet. Hans Fortvivlelse voldsede fra Sekund til Sekund, han vidste ikke, hvad han skulde gjøre.

Endelig fik han Hjælp og det lykkedes at aabne Døren. Han trængte ind i Værelset, men for forskrækket tilbage. Elsa laa bevidsløs paa Sofaen; den nedhængende Haand holdt en liden Doff fast omklamret.

„Hun er død — hun er død!“ raabte Werther og bedækkede sine Dine med Haanden for ikke at se det skrækkelige Syn.

Hans Hustru ilede hen til hende. Det havde været Elsas Hensigt at berøve sig Livet; men hendes Keaft havde ikke strækket til. I det Djeblit, da hun allerede havde grebet den lille Doff for at støde den i sit Hjerter, syntes hun at være sunken bevidsløs ned.

Professorens tag det farlige Vaaben ud af hendes Haand, bøjede sig over den bevidsløse, kaldte hende ved Navn, gned hendes Pande og overstænkede hendes Tindinger med Vand; Elsa rørte sig ikke. Werther skyndte sig bort for at hente en Læge, og Angsten syntes at foryngte hans Skridt. Allerede efter kort Tid vendte han tilbage med Lægen, der traadte ind til Elsa og omhyggelig undersøgte det svage Pulsslag. Han taug, men paa hans Ansigt afprægede hans Betspurning sig kun altfor tydelig.

„Er der Fare paa Færde?“ spurgte Professorens.

„Endnu kan jeg ikke afgjøre det,“ svarede Lægen. „Jeg frygter imidlertid for, at en heftig Feber vil følge paa den altfor stærke Nerverystelse. Pulsen begynder allerede at staa heftigere, Kinderne rødmer uden at Bevidsløsheden vender tilbage; sørg for den stærkt mulige Ro.“

Han havde dømt rigtig; endnu for Natten brød feber, laa Elsa i den heftigste Feber.

Den følgende Morgen ilede Professorens til Baronens for at drage ham til Ansvar; denne havde allerede forladt M., uden at nogen vidste, hvor han havde begivet sig hen. Hans Væddemaal var blevet almindelig bekendt i Byen, og næsten alle var i højeste Grad forbitret deraf, især da de

kjendte den smukke unge Pige, med hvem han havde et saa frækt Spil, og vidste, hvor stille og tilbagesættede havde levet hos sin Onkel.

Selbly havde begivet sig til sin Onkel, som var en stor smukt Gods, som laa omtrent 2 Mile fra M. Han frygtede for, at denne skulde faa Nyse om, hvad han havde gjort, og det var ham meget maagpaaliggende at skjule den gamle Herre i rette Tid, da han vidste, hvor kelig han var, naar han først var forbitret.

Hele hans Fremtid ahang af Onkelen, som var en stor Barn, og hvis Hustru var død for flere Aar siden. Denne slog Haanden af ham, stod han der ganske ubetrukket, og han havde lært altfor lidet til selv at hylde sig nem Livet; desuden havde han aldrig vidst af at arbejde.

Friherre v. Mannstein var en liden, næsten søn, men var til Trods for sine mere end seksten Aar hvide Haar endnu meget raff og tørr. Hans Ansigt var dybt gennemfuret, og under de hvide, Djenbryn lyfte et Par smaa, men iulige og hurtige lige Dine frem. Den, der ikke kjendte denne i Almindelighed meget simpelt klædte Mand, formodede sikkerlig, at han befad en saa stor Formue, og den, der betragtede lave noget urolige Stikkelse, kunde endnu mindre tro sig, at der hos ham skjulte sig en saa fast og bestemt Mannstein var en Sørling. Han levede som om han kun havde et Par hundrede Daler om sig, dog var han ikke gjerrig; thi ingen møblende hængende forgyvedes til ham, og aarlig gav han sin Nevo en tydelig Smm.

Hans Gods gjaldt for et Monsterbrug; Markene i den prægtigste Stand, og i Malleboderne, Kjøkken og Laderne herskede en Netfærd, der var paafaldende i hver. I det store Vaaningshus boede han selv sammen med sin hustru, med enhver Luftens udpræget tjente til Modtagelsesværelse; umiddelbart til Døren et mindre Gemak, som han benyttede baade til Dresserelse og Soveværelse. Efter at hans Hustru, som havde elsket meget, var død, havde han ladet alle de overflødigse tillæse, og de var ikke bleve aabne igjen siden. Tid. Kun for Selbly holdtes et Gemak i Stand, som kom i Besøg, noget som temmelig sjældent hændte; tarvelige Liv i Onkels Hus saldt ikke synderlig i vente Barons Smag.

Den lille Friherre, som han sædvanlig kaldte den bekjendte, havde flere Ridesæde og en meget smuk Hest, som han dog næppe benyttede sine Gange i flere Aar. Hænderne paa Ryggen og Stokken i disse, stred over Markerne, og intet undgik hans skarpe Blif.

Friherren var ikke lidet overrasket over Selbly's Antkomst. Han modtog ham venlig, ja hjertelig; var hans nærmeste Slægtning og hans Søfæres eneste. Han holdt af ham; omendstjont det ikke laa i hans at røbe dette ved Ord, havde han dog allerede tilføjet mangan en gal Streg og i sit Testamente indsat ham sine Arving.

„Hvorfra kommer du?“ spurgte han, da han hilset paa ham, og de sad paa Verandaen, til Døren førte ud fra hans Dagligværelse, som vendte mod Haven.

„Fra M., Onkel,“ svarede Selbly i en munter Tone.

„Har du ikke holdt det længere ud der?“ spurgte herren videre, idet hans smaa Dine hals stjaalent ud Nevsen.

„Nej, det er ikke Grunden. Du onsker jo, at jeg fore et tarveligt Liv; kan jeg ikke ogsaa det her. Jeg meget saa bekjendte i M., og jeg foretrækker hellere holde mig nogen Tid hos dig, forudsat, at du ikke holder mig det.“

„Du ved, at dit Være lse altid holdes færdig bemærkede Friherren. „Jeg frygter imidlertid for, holder her vil falde endnu mindre i din Smag. Du min tarvelige Levemaade; jeg har nu vænnet mig til er du gammel til at gjøre nogen Forandring deri. Jeg er dog aldrig bleven her længere end nogle Dage — vel blive ligesaa denne Gang.“

„Onkel, Menneket forandrer sig,“ udbrød leende. „Jeg længes nu virkelig ofte efter et stille Residens er dette mig umuligt; jeg har det for Vænen, og den ene Fornøjelse fører andre med sig, føler jeg ogsaa, at jeg bliver ældre.“

Den lille Friherre fastede endnu fremdeles sig til sin Nevos Ord; thi det Onsving, der var indbenedes Tænkesmaade, var kommet altfor pludselig. Det var indtraadt uden nogen ydre Foranledning; kjendte ogsaa Menneket, og det vistnok meget dybt de fleste troede. Han vilde prøve sin Nevo, uden at mærkede det, og troede at have et ganske sikkert Middel. Han havde allerede i lang Tid onstet, at denne skulde sig, fordi han haabede, at Høgtstafets Vaand vilde velgjørende paa ham.

Han kaldte paa Tjeneren og befalede ham at Vin.

„Det glæder mig, om du endelig kommer til mig bevisning, at du ikke længer kan blive ved dit tilfældige sagde han smilende og satte sig igjen ligesom før. „Jeg har set igjennem Fingre med meget hos dig, tilstøt der ind Ungdom; men nu gjælder ikke det mere. Du er nemlig i den Alder, i hvilken andre ved egen Kraft har tilkæmpet sig en Stilling, og endnu ikke tænkt derpaa.“

„Onkel, du var selv enig i, at jeg tog min Officer,“ svarede Selbly, som ikke fandt signede disse Ord, i hvilken der laa en Værbjælfelse.

„Alexander, vi har for talt aabent om denne vilde altsaa være taabeligt, om vi i Dag vilde drage os selv,“ bemærkede Mannstein. „Jeg var forbi jeg frygtede for, at du tidligere eller sent vilde Afsted.“

„Onkel!“ raabte Baronens.

(Fortætt.)